

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

9 februarie st. v.

21 februarie st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 6.

ANUL XXVIII.

1892.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Monastirea Némțul.

Tătarii și Turcii. — Minunea dela 1821. — Boerul Baloș.

I.

Dacă din Tergul Némțul apuci la stânga in sus, prin valea unde șerpuește pârâul cu acelaș nume, lăsând la dreapta cetățuia ale cărei ruine se înalță pe unul din umerii Pleșului, după un drum de vr'o țece kilometri, ajungi p'o nălțime acoperită d'o veche și mândră pădure de stejari. De acolo se desfășură 'nainte ochilor o altă prelungire de vale, formată in stânga d'o ramură din culmea Pipirigului, iar in dreapta din culmea Pleșului. In acel sîn, incungiuată cu păduri de brați și scaldată de doue pârâșe, se înalță cu turnurile ei albe și strălucitoare cea mai veche și cea mai insemnată monăstire din România, monăstirea Némțul.

Multe sante locașuri am vădut in sînul Carpaților noștri, nici unul in se care să aibă frumusețea acestui giuvaer al Tebaidei române. Natura par că s'a intrecut cu vechii și pioșii Domnitori pentru a revêrsă aci atâtea frumuseți și avuții.

Culmea Pleșului o adăpostește despre vânturile nordului; o cută din culmea Pipirigului o îmbrățișează despre apus și sud. Pădurile de brați seculari și deși o incing din tôte părțile și o scaldă cu profumul lui.

Doue luni, vêra trecută, am locuit in această monăstire, și abiă m'am indurat să plec din sînul ei, atât de încântătoare este poziția ei, atât de frumoșe îi sânt impregiurimile și atât de dulce este aerul. Pe când ochii se încântă de ceea ce vede, peptul respiră sănătate, iar sufletul se îmbetă de voluptate.

După arătarea celor mai insemnați medici, această localitate este cea mai bună pentru intremarea celor cari suferă de piept. Am puté dice că este Reichenhalul României, cu osebite că aci natura a revêrsat tot din cornul ei de abundență, pe când la Reichenhal omul n'a putut încă să invingă șgârcenia naturei.

In giurul acestei monăstiri sânt multime de isvóre sulfuröse, feruginöse și sârate, in care cei suferinđi caută vindecare și alinare. Cele mai principale isvóre sânt sulfurosul de lângă Ovedenia, feruginosul dela Procov și sâratul dela Oglinđi.

Cei cari au ales locul acesta pentru monăstire, au avut multă pricepere. Cu regret trebuie să o spunem, că aceia n'au fost români, ci călugări apusani.

Inceputul acestui locaș este dela întêia cruciadă, din al unspredecelea secol. O parte din cruciații cari au scăpat de ferul musulmanilor, din Siria, sub conducerea câtorva călugări, au ajuns in această vale; aflând aci tot ce trebuie pentru o viață liniștită și indestulată, viață de care atâtea osteneli și suferințe îi făcuse doritori, s'au aședat, făcându-și biserică, locuințe, iar in gura văiei chiar un loc de apărare, cea cetățue care avea să fie martură la atâtea viteji trecute!

Intre acei cruciați se vede că erau mulți dintre cavalerii Sântului Ioan dela Ierusalim, căci întêia biserică zidită de dênșii este inchinată S-tului Ioan.

Fie greutatea d'a rămâne pentru tot d'auna in mijlocul unei populații străine care ținea la religia strămoșilor ei, fie dorul ei de patrie, fie influența unor impregiurări necunoscute noue, acești străini, laici și clerici, s'au retras cu incetul, nelăsând in aceste locuri decât numele nației lor.

Că acei nemți au incercat să impună cultul lor, nu mai este indoielă. Urmele incercării lor au dat røde mai târđiu. Așă Teodor Lascu-Vodă (fiul lui Bogdan-Vodă), care a domnit opt ani, dela 1365 până la 1373, îl vedem catolicindu-se impreună cu mai mulți boeri. Poporul in se rămâne neștrămutat in ceea ce a moștenit dela străbunii sei. Apa trece, petrite rămân. Cu apa se duc și impilatorii cugetului și apostatii și renegații.

In locul călugărilor catolici se așeședă călugării noștri.

Câțiva ani după Lascu-Vodă, un altul, Ștefan-Vodă, care a domnit in doue rënduri (dela 1390—1392 și dela 1395—1397), mai zidește o biserică de pêtă in această monăstire.

Domnii următori se intrec apoi s'o in florască cu clădiri noi și daruri. In curênd ea devine cea mai frumoșă și mai avută din toți munții Carpați.

Când unul din Iageloni vine și caută scăpare lângă Alesandru cel Bun, mărinimosul domnitor adăpostește pe acest pretendent la tronul Poloniei in monăstirea Némțul.

In timpul cât a stat ascuns acolo, Iagelon a pus d'a făcut fântâna care este și acum in fața monăstirei.

II.

Frumusețea și avuția acestui sânt locaș nu intârđia d'a ațită lăcomia păgânilor.

În 1511 hanul tătarec Mengli-Gherei cu șeideci de mii de tătari năvăleşce în Moldova și începe a pradă, îndreptându-se spre monăstirea Némțul. Călugării auzind de urgfa ce vine, ascund îndată odórele prețioase și sante. Tătarii ajung în monăstire. Călugării, cari ascuseră odórele fug în munți, pentru ca nu, cădend în mâna păgănilor, prin tortură să fie siliți a spune locul unde le ascuseră. Hanul Gherei nu află decât pe călugării care nu șcieau nimic. Nu se îndură de rugămintele și lacrimile lor, îi măcelărește și le aruncă corpurile în fântăna de lângă biserica Înălțarea.

De aci horda tătarilor se retrage prădând, arđend, măcelărind și robind. Sânge, flacări și cenușă lasă în urma lor. Ei duc în robie peste șeptedeci și patru mii de suflete, tinere și tineri!

Bogdan-Vodă cu oștirea lui, cât putu stringe în grabă, și cu vr'o cinci mii de poloni și unguri, se ia în góna lui Gherei care-și împărțise armata în două corpuri. Bogdan ajunge corpul cel mare, de peste patru-deci de mii de tătari călări, când se găteau a trece Nistrul. Îi sfărămă și le răpește o mulțime de robi.

Un alt corp tătarec, avend în frunte pe Berchi Gherei, fiul hanului, când eră să trecă Nistrul la un alt vad, se necă cu vr'o patru mii de tătari și mai multe mii de robi.

Hatmanul Copaciu, ajungend tocmai atunci cu vr'o mie de oșteni călări, vede acéstă întemplanie din o pădure de pe malul riuului. Se bizuește a da pept cu mulțimea tătarilor, nu pentru a-i bate, ci pentru a da prilej robilor să scape. Românii se aruncă cu aventul lor vitejesc; sânt incungiurați inse și copleșiți de mulțimea tătarilor, cări îi măcelăresc până la cel din urmă.

O altă călcare suferită de acéstă monăstire, a fost aceea de cătră turci la 1821. Și de astă dată călugării au putut scăpă odórele incredințându-le cătorva călugări cari s'au dus și le-au ascuns în muntele Russu, în susul monăstirei într'o boltă zidită într'adins.

Turcii, în furia lor, că n'au aflat nimic, multe vic-time au făcut.

Liniștindu-se lucrurile și retrăgendu-se turcii din țeră, călugării s'au întors în monăstire. Atunci au trimis să aducă odórele, între cari eră și icóna Santei Fecióre, făcătórea de minuni.

Acea icónă și atunci și-a arătat minunăția ei.

Călugării s'au dus cu un car la muntele Russu, au scos din boltă odórele și icóna, care nu perduse nimic din strălucirea ei; le-au pus tóte în car și au plecat spre monăstire. Când erau aprópe, carul s'a îngreunat de-odată așa de mult, încât n'a mai fost cu putință să se miște din loc. De și drumul eră neted, de și cei patru boi erau puternici, rótele carului páreau lipite în pământ d'o putere dumneđescă. Au început călugării să împingă la róte, dar indeșert. Au alergat și au adus alți patru boi, tot indeșert. Au voit să ridice icóna din car, n'a fost cu putință s'o cletine măcar.

Atunci, uitându-se la icónă, s'au cutremurat, vedđend cât de mult se incrunțase fața santei Fecióre, care până atunci o șcieau blândă și zimbitóre.

Vedđend acéstă minune, unii din ei au remas pentru pază acolo, iar ceialalți au alergat în monăstire și au spus staretului tóte.

Acesta a strins îndată soborul, și s'au consultat între dênșii. Cel mai bétrán dintre arhimandriți, unul care trecuse peste o sută de ani, le-a spus atunci că sánta Feciórá este supérată pentru pécătăirea lor: cum se póte să uite ei, că icóna sántă nu trebuie să se aducă la locul ei decât cu o cuvenita pompă bisericescă?

Atunci tótă obștia monăstirei s'au pus pe rugăciune și postire. Tótă nóptea au făcut veghere, iar a două di diminéța, în sunetul clopotelor, în corul cântăreților, au plecat toți intru intimpinarea santei icóne.

Cum s'a apropiat, fața santei Fecióre s'a înseninat. În cântece și cădelnițări, bétránii arhimandriți, cari abia se țineau pe picioare, au luat-o din car și... ce mare minune!

Atât de ușóră eră, atâta sánătate reversă în corpul acelor bétráni, încât par că sburau ducend-o!

În locul unde s'a făcut acéstă minune, stăreția de atunci a rădicat un pavilion de zid, cu o cruce de petró în mijloc. Aménunțele acestei minuni sânt zegrăvite pe bolta pavilionului și arătate în inscripție.

(Finea va urmá.)

GR. II. GRANDEA.

Tot acel . . .

Tot acel voinic e vântul,
Care scutură mercu
Ramurile desfrunđite
Ce se sbat în giurul meu.

Tot aceeaș e zăpada
Ce s'așterne pe pământ;
Tot acelaș glas de clopot
Ne vorbește de morment.

Tot așa de lucitóre
Stau steluțele pe cer;
Tot aceleași raze line
Séra se ascund și pier.

Numai cu nu sânt aceeaș,
Pentru mine eri s'a dus
Și a vremilor trecute
Pulbere pe ani s'a pus.

ELISA MUSTEA.

Medicina poporală.

Credințe, datini, doftorii și descánțece poporale.

XLI.

Versatul.

Se crede în popor, că provine din necurătenie séu că a dat peste «lucruri necurate», și se capetă la schimbările anotimpurilor.

Versatul e de 4 feluri:

a, «Blăndelee» cari sânt niște răpuri roșii mici, cari se perd, decă se frécă bolnavul, în 3 seri, pe pele cu pământ (țerinoi) de sub gutiu. Acéstă se capetă véra.

b, «Bubelee mici» séu «pojarul» se vindecă, decă se ține bolnavul la căldură și se unge pe corp cu slănină.

c, «Bubelee oești» séu «mijlocime». Acestea nu sânt rele, dar omul are a se pázi de rēcélă, ca «să nu se tragă la inimă».

d, «Bubelee mari» séu «rele» se numesc acelea, cari umplu corpul de beșici și de acestea rămân pete pe corpul bolnavului. E bine a preveni acéstă și celui bolnav să i se lege mânilé ca să nu se «ruiă». Unele

recomandă, ca acestea să nu se tragă la inimă, a se bé vin, altele, rachiu.

Ca cel cu bube să nu orbéscă, i se mulge lapte in ochi. Mamele își sărută prunci în ochi.

Ca să nu remăc pe față «grópe», e bine a se spélá, cel ce a suferit, față cu lapte dulce când încep bubele a picá.

Celoz cu «bube» încă li se face baer de lână descântat de pază cu lână albă («de canură»).

Celoz cu versat li se descântă și de «bubă.» Aici vom lăsá să urmeze un descântec dictat de o babă din comuna Greovaș, în vârsta de 98 de ani¹. Indată, când am rugat-o să mi dicte descântecul, imi spuse, că astănoapte m'a visat în vis și iau poruncit sfințele, ca fără cea mai mică opunere, să mi-l dicte.

Este ceva semnificativ, că acésta vrăjitoré la tóte ȕilele mari de peste an dórme. De când au «luat-o miluițele» nu mánăncă carne, nici altă mánăcare «de slastă» (de 60 de ani.) Dintre tóte vrăjitoréle, cu care am avut de lucru, pe nici una nu am aflat-o să crédă așa tare în puterea descântecului, ca acésta. Când caută în apă, séu când descântă, începe a tremurá de ȕi-i frică. Descântă rar și înțelegibil, dar sub nici un cuvânt nu întreprinde descântecul, din care causă a fost silită a mi-l repétá de vró 10 ori. Pentru descântec nu a primit mai mult decât 1 cr., fiind că-mi ȕise, este oprită de sfințe a luá mai mult.

La descântec ține în mâna stângă o seceră și un fir de mătásă inodat între degete, carele, când descântatul e gata, se trage de ambele părți în mărul palmei; iar în cea din drépta, un fricel de măturá umblată, ȕice:

Amin, amin descântecul (numeșce ȕiua),
 Plecat-a N. pe cale,
 Pe drumurile,
 S'a ténit : cu bubele,
 Cu bríncile,
 Cu poganele,
 Cu pociturile,
 Cu ghilcile,
 Cu gízile,
 Cu 6 sorolele,
 De ómeni chilăvitóre,
 Bubă mică ! (restindu-se),
 Bubă mare !
 Dómnă mare !
 Bríncă mică,
 Dómnă mare,
 Pogană mică,
 Pogană mare,
 Dómnă mare,
 Pocitură mică,
 Pocitură mare,
 Dómnă mare,
 Ghilcă mică,
 Ghilcă mare,
 Dómnă mare,
 Gírlă mică,
 Gírlă mare,
 Dómnă mare,
 Șese rele sorióre,
 De ómeni chilăvitóre,
 N'apoi ve întórceți,
 Dela N. ve duceți,
 Din ochi,

¹ Numele descântátórei e Vasilca Lațcu.

De lângă ochi,
 Din gene,
 Din spríncene,
 Din zgărccii nasului,
 Din față obrazului,
 Că N. nu ve póte ținé,
 Nu ve póte purtá,
 Nu ve póte așterne,
 Nu ve póte descerna,
 Nu ve póte goști,
 Nu ve póte prefeti,
 Să cățelați,
 Să intingeti,
 Să cuprindetți,
 Să imllați,
 Să gímfați,
 Nu ve las să prindetți rădēcini,
 Nici căpățini,
 Nici să striniți,
 Nici să pociti,
 Nici să striviți,
 Tu bubă lainică !
 Ba celainică,
 Tu bubă blândă !
 Ba flámândă,
 Tu bubă grăbitóre !
 Ba răpitóre,
 Bríncă cu 9 colți !
 Ba cu 9 coți,
 Pocitură dela cină !
 Au dela odină,
 Dela méȕă nópte,
 Au dela crucea sfântă,
 Gírla din buci,
 Au de prin păreți,
 Pogană din vaduri,
 Ba din garduri,
 Ce ați venit,
 Ce-ați răpit,
 Ce-ați intins,
 Ce-ați cuprins,
 Ce-ați strivit,
 Ce-ați chilăvit,
 Ce-ați sluit,
 Bube țigănești,
 Bube căprești,
 Cu colții ați impuns pe N.,
 Cu limba ați șters,
 Ce v'ați năocit,
 Ce v'ați năprătit,
 Cu fricile,
 Cu cărligele,
 Cu greșelele,
 Cu améțelele,
 Cu inleștiturile,
 Cu junghieturile,
 Cu arsuri,
 Cu focuri,
 Mutați locul,
 Și pologul,
 Mutați stóca,
 Și restóca,
 Tu hubo !
 Brínco !
 Pogano !
 Gírlo !

Ciumo!
 Ghilco!
 Dela gușa lui N.
 Din inghițitoare,
 Din vînișore,
 Din alui osiôre,
 Din limbă,
 De sub limbă,
 Din fălci,
 De sub fălci,
 Din pele,
 Și din toate ôsele.
 Că N. nu ve pôte pesti,
 Nu ve pôte gosti.
 Dar nici eu nu ve las să puiati,
 Să cățelați,
 Să intingeti,
 Să cuprindeti,
 Să imflați,
 Să ghîmfați,
 Nici să prindeți rădăcini,
 Căpățîni,
 Nici să pociți,
 Nici să stricniți,
 Că N. a plecat pe călicele,
 Pe drumurele,
 Pân' la mine Vasilca,
 Ca bun léc să-și ia.
 Eu am dăt cărți,
 In toate părți,
 Și au sărit babele
 Cu drugile;
 Moșii cu cărjile,
 Junii cu răstăcele
 Ve darimă,
 Ve lapădă.

S. LIUBA și A. IANA

Reynolds înțeleptul.

— Comedie in 2 acte, de Eugen Scribe și Monvel. —
 (Urmare.)

Scena X.

Reynolds, Frederic.

Frederic. Așteptam cu nerăbdare, dle, să rămânem singuri.

Reynolds. Și eu nu mai puțin, — cu cât sînt mai singur, cu atât îmi place mai mult.

Frederic. Nu ve voi ține multă vreme, cinci minute numai. (*Reynolds scôte ciasul.*) Voiți a ve insură?

Reynolds. Da, dle, așa o cere doctorul meu.

Frederic. Luați pe nepoța dlui de Wurtzburg?

Reynolds. Doctorul șcie.

Frederic. Și eu, dle, te sfătuesc, să nu faci asta.

Reynolds. Ve mulțămesc de sfat. Dar dta, dle, îmi vorbești de căsătoria mea, eu credeam că veniseși să-mi vorbești despre chirie.

Frederic. (*Cu impaciență.*) Domnule...

Reynolds. (*Privind ciasul.*) Ș-apoi, dle, mi-ai cerut cinci minute; de le vom întrebuița intru a vorbi despre un lucru séu altul, mie-mi e tot una.

Frederic. Nu, dle, e eu totul altceva; trebuie să șcfi că eu iubesc pe femeia ce s'a destinat dtale, că am chiar consimțeméntul mătușei sale, care me privește foarte bine...

Reynolds. Se prea pôtel... Veți pe doctorul; pe mine asta nu me privește.

Frederic. Ba, dle, după impregiurare; căci, de trebuie să ț-o spun, am motive să cred că eu plac de asemenea copilei.

Reynolds. Dle, aceste sînt amenunțimi de căsnicie, întelnește-te cu doctorul, — căci eu n'am timp, și nu îndrăsnesc a-ți spune, că cele cinci minute...

Frederic. Ei bine, dle, fiind că lucrul e astfel, nu mai am decât un cuvânt a-ți spune. (*Stringându-i mâna.*) Ne vom revedé.

Reynolds. (*Cu candóre.*) Cu multă plăcere, cu tôte că ai făcut reu aruncând pe Tacit al meu jos.

Frederic. Voi reveni aci mâni, cu un amic.

Reynolds. Aici, cu un amic? İți mărturisesc că asta m'ar cam supără.

Frederic. Voești, atunci, să vîi dta la mine?

Reynolds. Mi-ar conveni mai bine.

Frederic. (*Salutând.*) La ordinele dtale; iată adresa mea. (*Ese.*)

Reynolds. (*Salutând.*) Ești prea bun. (*Hantz aduce schimburile lui Reynolds și-l urneză, pe timp ce el se primblă.*) Și de sigur, îndată ce voi puté... și de-mi voi aduce aminte, me voi duce la el...

Hantz. (*Urmărindu-l.*) Domnule...

Reynolds. E mai de trebă decât îl credeam; păcat că are niște mișcări prea nesocotite... (*Se întornă pentru a-ș relud condeiul.*)

Hantz. (*Urmărindu-l mereu.*) Dar, domnule...

Scena XI.

Reynolds, Hantz, Schultz.

Schultz. Ei bine, să plecăm! ești gata? Cum! nici n'ai început să te schimbi?

Hantz. Veți că... eu tot aștept ca domnul să se lase puțin...

Schultz. La dracu! decă-l vei întrebă pe el, nu vom mai sfersî nici odată. (*Luând pe Reynolds de braț.*) Haide, scumpul meu, haide, trebuie să ne grăbim... (*Hantz îi ie redingota, apoi Schultz îl face să ședă în fotoliu. Reynolds ținend mereu condeiul și hărtia, se lasă în voia lor. Hantz îi scôte păpușii, îi pune călțuni de de mătasă, pe care-i prinde de călotul seu scurt.*)

Schultz. (*Care șede lăndă mész.*) Ai sfersit ce aveai de vorbit cu acel tinăr?

Reynolds. A! da! (*Scrie mereu pe genunchiul seu, séu pe spatele lui Hantz, care-i arangéză încălțăminte.*) Trebuie să vorbești cu el... n'am prea înteles; așa dar i-am spus să se întelégă cu dta... Adresa lui e coala, pe mész acésta.

Schultz. (*Cetind.*) «Frederic Stop, sublocotenent in regimentul arhiducelui Carol.» Să fie cu putință!... e fiul vechiului dtale profesor...

Reynolds. Al lui Daniel Stop! care m'a învățat aqua, aquae?

Schultz. Și lui au fost dați, fără indoiélă, cei 20,000 florini; căci m'au asigurat, că fiul profesorului este militar, și tocmai in acest regiment.

Reynolds. Fiul seu! n'aș fi bănuir nici odată! Dșeu să vegheze asupra fericirii lui! căci tatăl lui eră un om onest, un savant latinist; și, îmi aduc aminte, că odinioră. (*Se aude in afară vuet de darabană.*) Iarăș blăstémata de darabană! (*Se scólă repede.*) Se vede că s'a jurat să me urmărescă.

Schultz. Ai dreptate; nu mai e chip de a rămâne in oraș. Să ne grăbim, căci avem șese leghe de stră-

Serbarea patronului tăietorilor de lemne.

bătut, și, uite, e deja amiédă! (*Darabana, se apropie din ce în ce mai mult, și Reynolds este cuprins de crampații nervoase. El aruncă pēna sa și se primbă furios. Hantz și doctorul îl ajută să-și imbrace fracul.*) O oră și trei sferturi! (*Îl ie de braț și-l țirește pe ușe.*)

Reynolds. Dar unde mergem?

Schultz. Să scăpăm de vuetul asurđitor al darabaneil! (*Toți es.*)

Actul II.

Salon bogat. In fund douc biblioteci. Uși la drēpta și la stānga. In fund, ușă dānd in grādinā : La stāngă actorului o mēșă pe care sūnt cărți de diferite mārimi. La drēpta, lāngă ușă, un mic dulap.

Scena I.

Dna de Wurtzburg, dl de Wurtzburg, intră prin fund

Dl de Wurtzburg. (*Cu recēlă.*) Și eu, dnă de Wurtzburg, nu voi.

Dna de Wurtzburg. (*Aprinsă.*) Dta nu cunoști decāt acest cuvēnt!

Dl de Wurtzburg. Ajunge pentru a dominā.

Dna de Wurtzburg. Dar nimic nu se pōte face in așā mod, fie in cāsătorie, fie in ori-ce altā parte.

Dl de Wurtzburg. Se pōte; dar noi dominām. Și ț-o repet, nu voi ca nepōta mea să icie de bărbat pe Frederic Stop al dtale.

Dna de Wurtzburg. Ce-ai de đis in contra lui? .. E un tinēr oficer incāntător.

Dl de Wurtzburg. Un ingāmfat ce-ș dā aere nemārginite! ... și dta îl protegezi pentru că îți face curte, pentru că in tōte balurile jōcā mereu cu dta.

Dna de Wurtzburg. Nu, dle; dar pentru că este amabail, spiritual, delicat ...

Dl de Wurtzburg. E! lasā-me in pace: delicatēta germanā me inādușā; și șciū eu cāt cāntārește ... cāci alaltāsērā, jucānd cu dta, dl Stop m'a cālcat in doue rēnduri pe piciorul drept.

Dna de Wurtzburg. Apoi, de ce te amestecai pe acolo, cānd noi jucam galopul vienez?

Dl de Wurtzburg. Dōmnā! Dōmnā! Sā nu mai vorbim de acestea; cu tōte că sūnt consilier aulic, șciū cēea ce đic, vēd curat, prea curat pōte. Nu voi ca dl Stop să iee pe nepōta mea; e prea destul cā ...

Dna de Wurtzburg. Ce, me rog?

Dl de Wurtzburg. Cā jōcā galopul vienez cu femeia mea: acēsta aruncā desconsiderațiune asupra unui consilier aulic; dl de Meternich nu prea iubește astfel de lucruri.

Dna de Wurtzburg. Ce-mi pasā mie! de dl de Meternich.

Dl de Wurtzburg. Lucrul e prea ușor să cad in disgrația lui.

Dna de Wurtzburg. Hei Dōmnē! Dēcā s'ar destitui pe cineva pentru un așā lucru, ce mai de bărbați i-am vedē ducēndu-se de-a rostogolul! Dar din contrā, vedem pe fiecare đe pe unii, pe cari numai femeile lor i-au făcut cunoscuți. și cari n'ar fi astāđi decāt o nimica tōtā dēcā ar fi remas neinsurați!

Dl de Wurtzburg. Ce voești dnă să đici prin acēsta?

Dna de Wurtzburg. Đic ... đic cā mi-am dat parola dlui Stop, cā l'am făcut să spere ...

Dl de Wurtzburg. Sā spere? ...

Dna de Wurtzburg. Și acum, ce-i voi responde eu?

Dl de Wurtzburg. Vei responde cā eu nu voesc, ca să-mi dau nepōta dupā un militar fără avere.

Dna de Wurtzburg. Dar el are avere! are douc-đeci de mii de florini.

Dl de Wurtzburg. Dar de unde?

Dna de Wurtzburg. Nu șciū, dar are; notarul seu pōte să-ți ateste.

Dl de Wurtzburg. Ei bine, totuș îi vei đice, cā eu nu voesc.

Dna de Wurtzburg. Și pentru ce?

Dl de Wurtzburg. Pentru cā am un alt partid ce mi s'a propus, și pe care l'am primit, singurul și cel din urmă moștenitor al familiei de Frankeinsten, și care este, dupā cum se spune, așā de bogat, incāt sūnt fōrte sigur cā nu va fi prea pretențios pentru zestre.

Dna Wurtzburg. Vra să đică, acesta este motivul?

Dl de Wurtzburg. Nu, dōmnō; voesc fericirea nepōtei mele; dar o fericire ce nu me va costā nimic ini e indoiti pretiōsā; ș-apoi, o legăturā cu un Frankeinsten, e un conte al sfāntului-imperiu, face mult bine, asta scōte in vēđā pe un consilier aulic; dlui de Meternich îi plac mult asemenea lucruri.

Dna de Wurtzburg. Iar dl de Meternich! n'ai decāt Meternici in cap.

Dl de Wurtzburg. (*Privind-o.*) Sā dea Dđeu, dnă, să nu am altā ceva in cap! — și apoi, dnă, o ultimā considerație mai presus de tōte: Se asigurā cā contele este un savant prea distins; și eu, care sūnt membru al societāței bibliografice din Viena și din Berlin, corespondent al institutului din Paris, nu sūnt supērat cā pot adāugi noue lumini la cele ce deja familia mea posedā.

Dna de Wurtzburg. Și iatā pentru ce îți sacrifici nepōta.

Dl de Wurtzburg. S'o sacrific!

Dna de Wurtzburg. Da, dle, cāci ea iubește pe tinerul Frederic, și dta te impotrivesci inclinațiunei sale, o silești să se mārīte cu un moșnēg!

Dl de Wurtzburg. E de treideci și trei de ani!

Dna de Wurtzburg. Un om ridicul!

Dl de Wurtzburg. Arc douc sute de mii de florini venit.

Dna de Wurtzburg. Un Cresus, intr'un cuvēnt, pe care ea nu-l iubește și nici îl va iubi; și, fără voia dtale și a dlui Meternich, vei vedē ce are să se intēmple.

Dl de Wurtzburg. Taci dnă, taci; cāci iatā și copila vine.

Dna de Wurtzburg. A! tocmai, dēcā voești ca s'o consultām și pe ea ... atunci ...

Dl de Wurtzburg. Asta o voi și eu.

Dna de Wurtzburg. Și mai la urmă, pe ea o privșce.

(*Va urmă.*)

N. A. BOGDAN.

M a c s i m e.

Pentru amor nu esistā timp definit: cātē-odatā trece prea repede și alte-ori prea incet.

*

Orgoliul face pe cāțiva proști a se crede ceva mai mult decāt semenii lor.

*

Copiii pānā la 3 ani sūnt păpușele părinților și de aci incolo părinții devin păpușele lor.

*

Gelosia e nebunie in prima periodā.

*

Egoismul e partea defectōsā a omului in genere.

GR. MARUNTEANU.

Pentru ce?

— Pentru ce te-ai însurat, Petrișor?

— Să vezi pentru ce, răspuse amicul meu, însoțindu-și primele cuvinte cu un oftat eșit din fundul inimii.

După cum știi, am fost prezentat dșorei Fănescu din Tîrgoviște de cătră o rudă a mea din acel oraș. Părinții fetei ne-au primit foarte bine; am vorbit despre timp, despre agricultură, despre comerț, despre căile de comunicație, despre tariful autonom, despre cestiunea anglo-rusă, dar numai despre căsătoria mea cu dșora Fănescu nu s'a grăit nimic. Bunică-mea mi-a spus că în asemenea casuri este obiceiul d'a nu se atinge de loc cestiunea principală care te aduce în casa fetei. Mi-a plăcut obiceiul acesta. În fine ce să-ți spun? Am văzut fata și la prima vedere nu mi-a plăcut de loc. Adică vreau să ȳic, că mi-a făcut o impresie foarte rea.

Aerul cu care s'a presintat, modul cum a vorbit primele cuvinte, m'a lăsat foarte rece. Nu știu ce avea de supărător în voce. Părea că me luă tot în rîs. Chiar când se siliă să vorbescă dulce, cuvintele ei veniau ca niște săgeți care me răniau adânc. Când rîdea, părea ironia în persoană. Eu, după cîtva timp, n'am putut s'o m'ai privesc drept în față. Me îngrozii rîsul ei. Afară de asta, am început să descoper defecte în figură. Mie-mi plac grozav nasurile de formă romană. Nu știu pentru ce. De sigur că în această influențază foarte mult atavismul. Ea avea un nas armenesc. Dar armenesc în totă puterea cuvîntului. Avea ochi negri și eu me inebunesc după ochi albaștri. Eră plină la obraz și mie-mi plac chipurile slabe. Avea o statură potrivită și mie-mi plac femeile nalte, cît se pôte de nalte. Apoi umbletul ei me pune pe gânduri: călcă ca un ofițer de jandarmi. Mie-mi place mersul necumpănit, adică, umblând să mișce din umeri și din șolduri și să se poticnescă când și când. Un asemenea mers șoldiu sînt sigur că nu este admirat de nimeni, dar mie-mi place pînă la nebulie.

Privind bine, am descoperit pe obrazul dșorei Fănescu ore-care semne de vîrsat.

Asta m'a făcut să me hotăresc definitiv. Nu puteam s'o iau, și pace bună, în căsătorie.

Mi-ar fi adus variola în familie. Nu-mi plăcea modul cum se îmbracă, cum mîncă, cum bea.

Nu-mi plăcea pînă și mobila din camera ei, mobilă lipsită cu totul de bun gust. M'am uitat odată în oglinda ei și m'am văzut foarte urît.

Asta m'a îmboldit și mai mult ca s'o urîsc.

Vedeam pînă și în oglinda ei un vrăjmaș care voia să me supere.

Mi-a arătat niște broderii, ale căror subiecte m'au umplut de gróză.

Chipurile urite și scâlămbăiate ce brodase, îmi arătau deplin totă capacitatea ei în materie de finețe și de bun gust.

Am definit-o repede cu un singur cuvînt: grosolană. Mi-a arătat tot ce lucruse ea și ce mai avea de gând să lucreze.

La vederea fiecărui obiect me înfloram, simțiam un frig în spate. Mi se părea că me aflu în imperiul reului gust, unde împărățea inii arată isprăvile sale. Peste tot

vulgarul îți isbiă ochii și auzul. Când am plecat d'acolo, m'am simțit ore cum liniștit. Par' că scăpasem dintr'un loc nesuferit. Nu se pomenise pînă în cele din urmă în convorbirile năstre nimic despre căsătorie. Și făcusem foarte bine. Dar m'am gândit mai tîrdu, pentru ce intrasem în casa dșorei Fănescu?

Intrasem ca să-i cer mîna. Și 5000 de galbeni zestre nu este o sumă de desprețuit.

Cineva prin casă îmi spuse că are 15,000 de galbeni dșora Fănescu. 15,000 de galbeni!... A început să mi se pară adorabile nasurile armenesci.

D'apoi ochii negri ce cusur au? mi-am ȳis eu? Or cît de urît ar fi fost vocea dșorei Fănescu, sunetul auzului i-ar fi adăogat ore-care note plăcute, ore-care note vesele, fermecătore. Ș-apoi mi-am ȳis eu: pe care aș pute s'o iau? Or cît de mult aș alege, nu voi pute reuși nici odată să găsesc după cum vreau eu. În tot-d'auna îi va lipsi ceva din ceea ce doresc și chiar decă nu i-ar lipsi, spiritul meu născocitor și cît se pôte de curios, ar inventă un defect ore-care.

Forțe bine! dar luând pe dșora Fănescu voi muri de urît, voi vedé reul gust desfășurându-se în giuru-mi în totă serbedă lui.

M'am gândit inse, că totul e relativ. — Ceea ce numesc eu reu gust, pôte fi pentru alții mai inferiori decă mine, bun gust. M'am consolată. Și apoi dșora Fănescu își va desvoltă treptat bunul ei gust: va brodá subiecte frumoșe, interesante, va cântă la pian bucăți alese d'ale compositorilor mari, se va ocupă cu literatura, va admiră scrierile poeților celebri, își va împodobí camerile cu tablouri séu copii după tablouri semnate de artiști reputați. Va vorbi ca limbă de salon, limba franceză, iar nu limba sêrbescă, etc. Scăpasem deci și de punctul acesta. Că eră plină la obraz, asta nu eră un defect, ci o calitate. Dar nu-mi plăcea mie! Asta e altceva. Eu, care țiu mult la igienă, am trebuit să admit că cineva e mai bine să fie plin la față decă slab. Iată dar persoană dșorei Fănescu reabilitată pe deplin în față mea și odată reabilitată, am început s'o stimez, s'o iubesc, s'o ador.

I-am mai dat și alte vizite și începeam din ce în ce să cređ că eu fusesem séu bêt, séu foarte reu dispus, când am vădu-o pentru prima óră. Totă mulțimea aceea de defecte care-mi sbărlise përu, acum nu-mi apăreau decă ca farnece. În scepticismul meu credeam câte-odată că sînt fermecat și că puterea amorului m'a orbit, de nu mai pot deosebí frumosul de urît, bunul de reu. Nu știu sigur, decă acesta eră cauza. Tot ce șciu inse, este că iubiam la nebulie pe dșora Fănescu și cele 15,000 de galbeni ale sale.

Petrișor tăcu, sorbi puțină apă dintr'un pahar, și oftă. Apoi cădu pe gânduri.

— Decă ajunseseși s'o iubești pînă intr'atât, îl întrebai eu, nu înțeleg pentru ce n'ai luat-o de soție!

— Veđi că n'a vrut ea să me ia!... răspuse Petrișor oftând pentru a doua óră.

DIMITRIE TELEOR.

Distichuri.

Ca aripile de flutur este nevinovăția:

Cum le-atingi, pe loc le pierd frumusețea, gingășia.

A-ți aminti cît de deșertă-i o lume 'n care totul pierd,

Este-o durere fără margini, dar și o mare mîngăere.

RADULESCU NIGER.

Balul „Junimei“ in Cernăuți.

— La 8 februarie n. —

Românismul din Bucovina a aflat in societatea academică română «Junimea» dela universitatea de aici un sprigin foarte mare. Balurile, ce le arangază această societate de tineri, au ajuns de mult să fie baluri de elită in societatea bucovinենă și un demn reprezentant al nației române intre atâtea alte nații streine. Greu i-a fost inceputul la infiintarea universității, pe când societatea română academică de atunci «Arborosa» și apoi societatea de astăzi «Junimea» au inceput petrecerile lor cu «serate.» Dară patriotismul și naționalismul invăpăiat și mare al tinerimei noastre studioase a invins toate obstaculele și balurile societății academice române «Junimea» ajuns-au a fi centrul societății românești din Bucovina. Alte baluri românești nu se arangază in Cernăuți și până acuma trebuie să fim mulțămiiți cu unicul bal român, ce ne dă societatea academică română. Inteligența noastră este încă reu împărțită; grosul ei se află la țeră, reprezentat fiind de preoți. In oraș avem numai puțini ampioietii români și profesori și comercianții români nici de loc. Centrul societății românești se află deci la tinerimea română studioasă la universitatea din Cernăuți, care anul acesta și-a implinit misiunea intr'un mod foarte laudabil.

Balul tinerimei a avut loc intr'a 8 februarie a. c. Fiind in doliu greu după tatăl meu, protopresbiterul cernăuțan Ioan, n'am putut participă la bal, care in anul acesta a intrecut toate așteptările noastre. Și tocmai anul acesta avuse carnavalul un farmec deosebit pentru publicul cernăuțan. Balul Junimii și balul polon eră obiectul exclusiv de petrecere al cernăuțenilor, și care asemenea a fost cercetat de foarte mulți români. Un redactor al unei gazete germane a dat la descrierea balului polon de ecstase. La balul polon eră localul iluminat cu lumină electrică și o cameră laterală a lui eră prefăcută intr'o pinacotecă de icône istorice din viața polonă, ce nu-i obicinuit la baluri, dară in Cernăuți a plăcut la mulți.

Localul balului «Junimei» a fost de-asemine foarte frumos decorat și cu mult gust. Sala spațioasă a edificiului societății filarmonice germane, a fost decorată intr'un mod foarte armonic cu produsele industriei naționale române din țeră, care decorație introdusă de mai multe aristocrate române din Bucovina, se respândesce din ce in ce mai mult și care a fost mult admirată la esposiția agronomică din Viena. Lojele salei erau imbrăcate cu covore de felurite colori și cu șterguri brodate cu palme, iară pe fridile ușilor erau aședate, intre flori, busturile, in mărime naturală, a împăratului și a împărătesei. Podiul salei, pe care eră postată musica militară, eră decorat cu regele munților bucovineni, cu Rarău cu capul seu alb, peste care se rădică stâncile «Pietrile Dómniei.» La pótele lui se află o colibă țerănescă, acoperită cu muschi și petri, lângă care se află musica militară, despărțită fiind de public de un gard de rězlogi. In fundul salei, in vestibul eră instalată odaia unui țeran bogat din munți. Mobile tapesate cu bráne, păreții acoperiți cu covore lungi, dedeau odaei un aspect deosebit. Pe o vechiă ladă erau aședate un bucium, o pușcă vechiă, traiste și un corn de prav. Ușile vestibulului erau ornate cu perdele din altițe, iară deasupra lor se aflau pe polițe óle de felurite forme. Pe un părete anină o oglindă, decorată cu ștergare de felurite colori și cu pene de păun. In odaie asta țerănescă, arangiată feeric, se retrăgea lumea dansantă la repaos.

Sala a fost de tot ticsită de óspeți și nu șciú, decă nu o inchidea muntele gigantic Rarău, ce urmări ar fi adus inundarea. După calculul óspeților și celor de față, balul «Junimii» a fost cercetat de 600 de persóne.

Balul se deschise la 9 $\frac{1}{2}$ ore, cu jocul «Hora», de cătră presidentul de onóre dl Alesandru baron de Vasilco cu dómna contesă Pace, de presidentul comitetului balului dl George baron de Stircea cu dómna baronă de Vasilco și de presidentul secțiunii de arangiere dl Calinescu cu dómna baronă Stircea, căror urmară apoi celelalte părechi.

Intr'e óspeții balului aflăm pe președintele țerii conte Pace cu soția și cumnata baronă Winkler, pe Alesandru baron de Vasilco cu dómna, pe mitropolitul dr. Silvestru Morariu, baronii Victor și Eugen Stircea, baron Nicolai Musteța cu dómna sa, baron Alexi Musteța, baron George Vasilco cu dómna, baron Capri cu dómna, contele de Scala, Mihaiu cav. de Grigorcea, cav. de Baloșescul, cavaler de Ianoș, cav. de Costin, cavaler de Calmuțcki, cav. de Flondor, cav. de Buchenthal, cav. de Gorán, de Miculi, generalul Sărăcin cu familia, profesorii dela universitate Isidor cavaler de Onciul, dr. Voințchi cu dómna, archim. Vasili de Repta, Mihaiu Piteiu avocat, rectorul universității dr. Pribram, directorul fond. relig. Vislocki, directorul poștelor Dier, archimandritul Ciuntuleac din Sucéva, consilierul O. Zurcan cu dómna, Cozub judec. din Solca, Grigoriu și Mihai Holban din România, dómna Maria Olga Tomiuc, dșóra Eugenia Tomiuc, redactorul Pompiliu Pipoș cu dómna și cumnatele sale din Cluș, de Reus cu dómna și fiica ș. a.

Toaletele dómnelor au fost foarte alese. Mai multe dómne, intre cari soția presidentului comitetului arangiator, baronului George Stircea, au venit in costume naționale, care infrumșețiá mult balul.

DIONISIU O. OLINESCU.

M o d a.

La ordinea ȃilei, ca garnitură de corsaj, care schimbă cu deseversire aspectul unei toalete, recomandăm micul «Figaro» variat, care se póte intrebuintă pe ori ce rochie, și se face de catifea, pasmanterie, de tot felul de broderii séu in fine cu mărgele de ori-ce nuanță.

Fără mânici, foarte scurt, deschis in față și lipit in spate, el póte inse, după gust, să fie deschis dinnapoi ca și dinnainte, séu rotundit, impreunându-și părțile sub un *ehoux* séu funtă de panglice lungi.

Venind vorba de *choux* și funte, trebuie observat, că mai cu sémă pălăriile se garnisesc cu ele; formându-se din nuanțele cele mai diverse.

Astfel, fiind că poruncește moda, ochiul e silit a se obicinui cu impreunări de colori ca următóarele: galben, verde și rose; albastru cu portocaliu roșu; lila séu eliotrop cu cenușú deschis, etc. Panglicele de legat se asortéză după garnitură, și in fine *deschisul* și *zorzonatul* sânt notele dominante ale pălăriilor.

Vrënd cineva să intrebuinteze o jachetă prea scurtă din anul trecut cu bascele lungi ale rochiilor ce se pórtă ađi, se acopere talia cu foile, incungiuurând-o cu o panglică asortată, ce se légă la o parte, séu cu o centură rusescă, acum foarte mult căutată, și nimeni nu va recunoșce combinația asta dibace.

Despre *lingerie*, iarăș putem anunță ca *nouveauté* volanele de tulpan séu nonzuk ce se pórtă cu colțurile tăiate adânc și festonate cu bumbac alb, roșu séu al-

bastru; aceste volane se întrebunțază atât la cămășile de di și noapte, cât și la pantalonii și fuste, înlocuind dantelele, și constituind totodată un lucru de mână pentru femei, plăcut și lesne de executat.

Astăzi trei modele de toalete prezentăm cititorilor noștri, câteș trele sunt rochiile de *soirée*.

Cea întâi, ca toaletă de fetiță, este de un crep de China *rose*, garnisată cu fășii de pene de aceleași nuanțe, cusute pe benzi de mătase la fel, pe margini galonate înguste de fir.

A doua, este o toaletă de doamnă, compusă din o redingotă de catifea *mordoré* cu *trenă*, încrucișate la piept, prin părțile de dinainte, cari se coboră până jos, garnisite pe margini cu galonate brodate de mărgelile verzi și aurii.

A treia toaletă în fine, este o rochie pentru domnișoră, de crepon de mătase verde ofelia, garnisită cu galonate de argint și panglici *rose* palide cu ghirlande de bruyère.

Se înțelege că aparține apoi gustului și dibăciei fiecărei eleganțe de a combina după plac, odată modelurile căpetate, ori ce altă toaletă, în nuanțele și dispozițiile de garnituri ce va crede necesare.

B o n b ó n e.

O doamnă tine, la oprirea tramvaiului:

— Vai! nu știu cine mi-a furat portofelul...

— O fi — zice un călător, — domnul care ședea lângă dta și s'a scoborit la Dobrotésa... N'ați simțit nimic?

— Ba da. Am simțit că me pipăie cu mâna, dar n'am crezut că e pentru portofel!...

Un sgârcit:

— Nu dau de pomană nici odată.

— De ce?

— Pentru că me țin de principiul evanghelic: «Ceea ce ție nu-ți place, altuia nu face.»

Domna X. are mania parfumurilor.

Estract de paciuli, extract de opponax, de eliotrop, toate «extractele» din lume...

O prietenă zice: Un extract singur îi lipsește, cel de naștere.

Un cămătar se duce la pictor ca să-și facă portretul.

Îi zice:

— Spune-mi, te rog, unde să-mi bag mâinile, ca să-mi fac o poziție naturală?

— În busunarele mele!

Serbarea tăietorilor de lemne.

— La ilustrațiunea din nr. acesta. —

În partea cea mai frumoasă din Salzkammergut se află orașelul străvechiu St. Wolfgang, care își derivă numele de la episcopul St. Wolfgang din Regensburg, care părăsindu-și în ascuns scaunul episcopesc, a trăit viață de eremit în muntele Falkenstein de lângă St. Wolfgang, dar apoi fiind descoperit, a fost dus îndărăt la Regensburg.

Părintele evlavios, pe timpul eremitagiului său, a instruit populațiunea în economie și în tăierea lemnului.

De aceea tăetorii de lemne din Stiria l'au ales patron al lor și ziua de St. Wolfgang o serbeză cu mare solenitate.

Patru tăetori de lemne poartă pe umere cutia de sticlă, care conține securea împodobită a lui St. Wolfgang; în sunetul clopotelor și al muzicii, se duc în procesiune la muntele Falkenstein, acolo o pun jos și după rugăciuni evlavioase se întorc în satul lor.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare. Dl B. P. Hașdău va deschide duminică la 9/21 februarie seria conferențelor literare la Ateneul din București, vorbind despre «Noi în 1892.» — Dl Ioan Broju a publicat la Sibiu o broșură intitulată «Biserica din Ocna Sibîului, 1600 ori 1701.»

Scrieri pentru popor. Sub acest titlu a apărut la Arad, din tipografia diecesană, o broșură de dl Iuliu Groșorean, învățator în Gașa. Autorul publică aici mai multe prelegeri ținute poporului și alte lucrări menite asemenea pentru popor. Salutând cu bucurie această lucrare de mare folos, dăm aici cuprinsul: Prietenii ca cei mai mari vrășmași. Ceva despre creșterea pruncilor. Credința deșertă. Curățenia peste tot. Ceva despre economisare. Ceva despre economia câmpului. Însemnătatea cărții funduarie. Despre contracte. Ceva din astronomie. Drepturile și datorințele cetățenești. Despre lăsămēt. Însemnătatea învățaturii, încă ceva despre lucrarea pămētului. Măestrile. Cum se poate cineva îmbogăți? Omul trebuie să fie domn peste el. Pentru ce e bună învățatura? Concubinatele. Ce trebuie să facă creștinul adevărat? Pentru ce e școlă? Sclavia. Prețul 20 cr.

Doze piese de dl N. A. Bogdan. Sercuinciosul nostru colaborator din Iași, dl N. A. Bogdan, a scos de sub tipar acolo doze piese: «Ciceron» dramă în 5 acte și «Berbecii la păscut» comedie în versuri. Amēndouze au apărut întēiu în foia noastră.

Un fiitor artist român. Tinerul violinist George Enescu, despre care am mai scris în colōnele acestei foi, face progrese admirabile în conservatorul musical din Viena. Trecut numai de unsprezece ani, dēnsul a încântat tot auditorul la primul examen al elevilor conservatorului, prin executarea lui «Faust» de Sarasate. Încă din fragedele sale tinerețe, dēnsula suprins pe toți cu talentul său musical și tatăl său, proprietar de moșie în România, l'a dus la Viena să facă studii complete atât în executare, cât și în arta compozițiunii.

Gramatica limbii ruse. Cunoscutul profesor de limbi străine din București dl Em. Grigorovița lucrează, din inițiativa ministerului de război, la un curs practic de limba rusescă pentru ofițerimea română. Se știe că în toate statele mari se învătă cu multă stăruință această limbă. Dl Grigorovița, care este profesor de limba rusă la școlă superioară de război, va umple dar, prin lucrarea sa, un gol foarte simțit.

Reviste și diare. *Convorbirile Literare* nu vor încetă la 1 martie, după cum s'a anunțat; fondatorii au decis să susțină revista și mai departe, cu jertfe care să delătorească indiferențismul publicului nostru cetitor. — *Încercări Literare* se numește o nouă revistă literară, care a apărut la Cernăuți, în locul revistei «Tinerimea Română» pe care o anunțarăm și care a apărut numai litografiată. Redacțiunea e aceeași: redactor stud. jur. St. Bodnarescu, colaboratori stud. jur. C. Berariu și stud. jur. G. Toma, editor stud. teol. T. Ionescu. Va eși odată pe lună. — *Balcuții* e titlul unui diar nou care a apărut la Iași.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. Maj. Sa monarcul a dăruit din caseta sa privată 100 fl. comunității bisericești gr. or. din Ghijesa-de-sus; iar bisericești gr. or. din Dobronăuți (in Bucovina) 50 fl. — *Dl dr. Octavian Domide*, prefect de studii in seminarul din Gherla, s'a numit profesor de teologia dogmatică tot acolo.

Asil de copii in Brașov. Conform legii nouă pentru înființarea asilelor de copii, biserica St. Nicolae din Brașov a înființat un asil pentru copiii români gr. or. de acolo. Inaugurarea s'a făcut duminică la 19/31 ianuarie. Intâiu protopresbiterul Ioan Petric a oficiat liturghie, apoi a sfințit localul școlii. Aici dl profesor gimnasial Andrei Barsean a rostit un discurs de inaugurare, la care a răspuns dșora Augusta Glodariu, institutoarea școlii, care ș-a făcut studiile in pedagogiul din Budapesta. Esemplul brașovenilor pôte servi drept model de imitare și altor comune bisericești, căci nu este de ajuns numai a protesta in contra asilelor de copii și a ține cuvântări mari, spre a fi lăudați apoi in diare; ci trebuie să se și facă ceva real, spre a scăpă de pericol.

Religiositatea in armată. Autoritățile competente mai inalte au luat dispozițiuni, ca preoții militari să dea tôte ingrijirile spirituale soldaților și in special recruților, ținându-le și eshortațiuni despre datorințele lor. «Reichswer»-ul, in legătură cu acesta, publică un circular al ministrului comun de rebel cătră comandanții de corp, in care provocându-se la regulamentul de serviciu p. 435, in sensul căruia soldații sunt îndatorati a cercetă cu puțin odată pe lună biserica, le trage atențiunea ca oficerii, cari conduc soldații la biserică să fie cu cea mai mare atențiune la serviciul divin și să dea semnele potrivite, când e ca să ingenunchie etc.

O nouă reuniune. In Roșia-montană s'a înființat «Reuniunea femeilor române pentru înfrumșetarea bisericești gr. c. și ajutorarea elevilor săraci dela școla gr. c. din Roșia-montană.» Presidenta reuniunii e dna Eufimia Căian, vicepresidente dnele Florentina St. Șiuluțiu și Regina Henzel, casieră dna Iustina Cosma, controlore dnele Iulia Almășan și Silvia Maior, secretar dl George Giurgiu, director al reuniunii parocul Ioan Maior. Reuniunea are 69 de membri.

Adunare învățătorescă. Reuniunea filială a învățătorilor români din protopopiatul Periceului in Selagiu, diecesa Gherla, va ține adunarea sa generală in comuna Giurtelec la 25 februarie n. Învățătorii Vasiliu Oltean, Ioan Corvin, Teodor Boțoc și alții vor ține prelegeri teoretice și practice.

CE ENOU?

Hymen. *Dl Grigorie Birea*, comerciant in Brașov, la 1/13 februarie s'a logodit cu dșora Irina Răducan in Brașov. — *Dl I. P. Roșca*, căpitan, și dșora Maria I. Racuciu, s'au cununat la 2/14 l. c. in Seliste. — *Dl Ioan Berbeniță*, învățător gr. c. in Mintia-Mureșană, la 18 l. c. s'a cununat cu dșora Șarica Baiu in Hațeg. — *Dl Dimitrie Furma*, învățător in Brestovaț, la 11 februarie n. s'a cununat cu dșora Rosalia Dorca. — *Dl Iuliu Pitic*, învățător gr. or. in Muncel, Ardeal, la 2/14 februarie s'a cununat cu dșora Ana Nariță in Sighet-Poiană.

Știri personale. *Esc. Sa Mihail Pavel*, episcopul gr. c. al Orădii-mari, a dăruit 50 fl. reuniunii femeilor gr. or. române din Arad. — *Dl dr. Sterie N. Ciurcu*, medic in

Viena, a fost distins de cătră regele României, cu crucea de cavaler al ordinului «Corónă României.»

Intrunire agricolă in Poiana. Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiu a ținut o intrunire agricolă in comuna Poiana la 11 februarie n. care, după cum aflăm din «Tribuna» a reușit foarte bine. Adunarea s'a deschis de cătră președintele reuniunii dl Eugen Brote, carele in cuvântarea sa de deschidere a supus unei esaminări amănunțite condițiile economiei locale. Apoi a luat cuvântul profesorul D. Comșa, care a vorbit mai pe larg despre cultura și însemnătatea fânător și despre cultura pomilor. Iar dl director al școlii agricole de instrucție din Reșinari Sabin P. Barcian a vorbit despre facerea brânzei.

Asociațiunea din Bucovina pentru cultura și literatura poporului român, in ședința din urmă a comitetului, a luat act cu plăcere, că agricultorul din Ceahor Ioan al lui Nicolae Pridie a dăruit 200 fl. pentru scopurile societății. *Dl Samuil Bodnărescu*, director al institutului gimnasial din Pomârila, a oferit societății 100 de exemplare din scrierile sale.

Societatea damelor române din Bucovina lucrează cu multă sîrguință pentru promovarea scopurilor sale. In deosebi tinde a înființă filiale prin ținuturi. Astfel s'a constituit la 7 februarie n. filiala din suburbiul Clocucica al Cernăuțului. Constituirea s'a făcut sub presiunea dnei Elena de Popovici. Președintă interimală s'a ales dna Aripina de Onciul, secretară dna Maria Cante-mir. Statutele filiei s'au inaintat a guvern spre a le întări.

Rubinstein la Viena. Vestitul pianist Rubinstein și-a părăsit postul seu, gras plătit, dela curtea Rusiei și a plecat in lume ca să dea concerte in folosul săracilor. Densul a fost in Viena și a concertat la Berlin. Pe când se află in Viena, s'a preserat la el o foarte tineră pianistă și l'a rugat să asculte câteva esecuii ale ei. Maestrul s'a invoit și tineră fată s'a pus la pian: după întâiul joc urmă un al doilea, apoi un al treilea și se părea că n'au să se mai isprăvescă. — Ce urărești dta cu tôte cântecele astea? in... eba meșterul cam nerăbdător. — Dle, response pianista, vreau să am dela dta câteva vorbe, scrise pe hârtie, despre capacitatea mea in jocul de pian. Rubinstein luă un condei și scrise: «Jocul de pian nu este un joc cu pianul.» Nu se știe dacă pianista n'o fi rupt pe scară acest certificat.

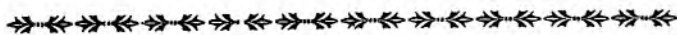
Alegerile in România s'au făcut dăile trecute. Se înțelege, c'a invins guvernul și încă cu mare majoritate, atât in alegerile pentru cameră, cât și in cele pentru senat. Opoziția a protestat la regele contra terorismului; se dăce, că nici nu va luă parte in corpurile legislative.

Dieta se va intruni și sâmbătă sub presiunea președintelui de etate. Deschiderea solemnă se va face luni in castelul din Buda. Iată și rezultatul final al alegerilor: guvernamentali 245, independenți 83, naționali 61, ugroniști 17, fără partid 3, baștagiu in 4 cercuri.

Institute de creștere. *Lugoș.* din Lugoș va ține adunarea sa generală in 5 martie. Din bilanțul publicat aflăm aceste date: capital de acțiuni 28,500 fl., venit curat 3558 fl. 30 cr. — *Victoria* din Arad se va intruni in adunare generală in 28 februarie. Capital de acții 100,000 fl., venit curat 14,668 fl. 92 cr. — *Timișana* din Timișóra va ave adunarea sa generală in 3 martie. Capital de fondare 50,000 fl., profit curat 14,552 fl. 1 cr. — *La Oravița* are să se înființeze o nouă casă de păstrare populară. In cauza acesta s'a convocat o conferință pe 20 februarie n. In fruntea întreprinderii stau

dnii Alesandru Popovici, Dumitru Korcan, dr. Aurel Novac, Ioan Stoian, Ioan Petrovici, Ioan Calin, dr. Aurel Maniu, Ion M. Roșu, dr. Alexiu Manguica, Sofroniu Pașcu, Toma Stanca, Mihai Fometescu, Iosif Tamașel, Pavel Roș, Andreiu Boboroni, Nicolae Braia, Alesandru Popovici.

Necrológe. *Alesandru Tordășan*, protopresbiter gr. or. in Alba-Iulia, a incetat din viétă la 10 februarie n. in etate de 65 ani. — *Emanuil Pelle*, paroc gr. c. in Terebești, comitatul Sătmar, a murit la 24 ianuarie in etate de 55 ani.

CARNEVAL.

Cronica balurilor române. La 8/20 februarie balul reuniunii femeilor române din comitatul Hunedóra, la Deva; la 8/20 febr. balul corpului didactic din Brad; la 8/20 febr. balul casinei din S. Sebeș; la 8/20 februarie balul din Orlat; la 8/20 februarie balul societății «Progresul» in Arad; la 8/20 februarie balul comunității bisericești gr. or. române din Mehala; la 9/21 februarie balul casinei din Dobra; la 9/21 februarie balul corului vocal bisericesc din Lipova; 10/22 februarie balul românesc din Oradea-mare; la 13/25 februarie balul din Fabricul-Timișorii.

Balul presei din București, pe care l'am anunțat in nr. trecut, se va da la 24 februarie (7 martie n.) in sala Teatrului Național. Prețul unui bilet pentru o persoană va fi 10 lei. Avantscenele 80 lei, benoarele 60 lei, logile de rang I 30 lei, logile de rang II 20 lei. Pe lângă acest preț, cumpărătorul unei logi mai trebuie să ia și 4 bilete de câte 10 lei. Cadourile de cotilion, toate originale, vor fi aduse dela Paris. Dómnenele din comitet au subscris suma de 1500 lei pentru plata cadourilor cotilionului. In special dna A. Sc. Ghica s'a oferit a lucră și a donă societății cadouri artistice și de preț. Taca cotilionului va fi 5 lei de păreehe. Printre alte lucruri originale s'a decis imprimarea unui album ilustrat foarte frumos. Ilustrările vor fi executate la Viena. Comiteul dómnelor patronese se compune din 19 dómne, in frunte cu dna Simona Lahori, soția dlui ministru de externe.

Balul filantropic din Blaș, arangiat la 11 februarie, in folosul studenților săraci bolnavi, a reușit foarte bine. A luat parte un public frumos și veselă a fost generală. In costum național inse numai doué dame s'au prezentat. Au fost de față dómnele: Ludovica Bian (Făget), M. Moldovan (Mediaș), Amalia Papiu (in costum național), Valeria Uilacan, Ida Ciato, Rosa Munteanu, Cornelia Deacu, Elena Nestor, Leontina Negruț, Eugenia Pop, Luisa Bonifaciu, Maria Vlassa, Neti Moldovan, Maria Ungurean, Camilă Pop; domnișórele Aurelia Moldovan (Mediaș), Elena Sântion (in costum național), Elena Solomon (Ludoș), Gizela și Maria Turcu, Ida Handrea, Elena Nistor, Hortensia Moldovan (Cergăul-mic), Letiția Moldovan, Maria Hulea (Cășiag), Silvia Hosszu.

Balul costumat din Brașov, dat in sâmbăta trecută (1/13 februarie) de reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vėduvelor sărace gr. or. din Brașov și Săcele, a avut un succes strălucit. Costumele naționale au fost reprezentate in numer foarte mare, iar jocurile românești sociale s'au jucat cu multă veselie. Comitetul reuniunii, in frunte cu dómnele Ecatarina Radulescu, Virginia Vlaicu și Maria Muntean, a bine meritat de publicul, care s'a depărtat cu cele mai plăcute suveniruri.

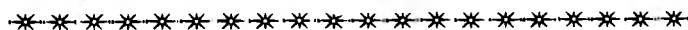
Balul Progresului in Arad. Societatea «Progresul» a meseriașilor români din Arad va arangia la 8/20 februarie bal in sala otelului Vass. Comitetul arangiator e compus astfel: președinte Florian Moșescu, notar Iosif Moldovan, cassar Nicolae Mihalescu.

Serată in Mehala-Timișorii. Comitetul parochial gr. or. român din Mehala-Timișorii va da la 8/20 februarie o serată cu joc in sala ospetăriei mari «3 arapi» de acolo. Balul va fi precedat de producțiuni declamatorice-musicale. Iar in paușă se va jucă Bătuta și Călușerul.

Casina din S. Sebeș va arangia la 8/20 februarie bal in sala dela «Leul de aur.» Venitul curat e destinat in favorul bibliotecii casinei numite.

Casina din Dobra va da la 9/21 februarie bal, din incidentul serbării esistenței sale de dece ani. Balul se va ține in otelul «La husar.» Venitul curat e destinat in favorul casinei.

Bal la Orlat. Inteligența română din comunele Gurariului și Orlat va arangia la 8/20 februarie o petrecere cu dans in sala ospetăriei principale «Hitsch» din Orlat. Venitul curat e destinat pentru fondul bibliotecii școlare din ambele comune.

OGLINDA LUMEI.

Românii din Macedonia și grecii. Gitim in «l'Italie»: Episcopul grec din Crușovo, Alexandros, care impiedicase cu forța citirea liturghiei pe românește in biserica din Crușovo, și maltratase pe cântărețul român, a fost revocat. Românii din Crușovo au trimis o lungă depeșă de plângere marelui vizir și ministrului justiției, rugând pe sublima Pórtă să oprască pe patriarcul grec de a trimite un nou episcop grec la Crușovo, din cauză că s'ar pute întâmplă turburări. Poporația română e din ce in ce mai iritată in contra clerului grecesc.

Gerul in Rusia. Un vechiu proverb care deice, că o nenorocire nu vine nici odată singură, se adeverește acum in Rusia. Pe lângă fómetea de care sânt bántuite provinciile din interiorul Rusiei, gerul ne mai pomenit din érna asta face o mulțime de victime. Așá la Kazan au fost găsiți pe câmp șase țerani degerați. Temperatura medie e 36—38 de grade sub zero. La Petersburg, din cauza mării care e aprópe, gerul nu e atât de cumplit, dar in interiorul țerei frigul intrece măsura obișnuită din anii trecuți. Prin toate orașele Rusiei autoritățile au dispus să se aprindă focuri pe străđi pentru încăldirea trecătorilor.

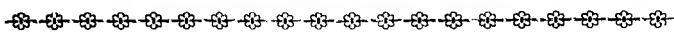
Opt fete ingropate in săpadă. O întâmplare durerosă impresionază foarte mult pe locuitorii din regiunea Pyreneilor (Franța.) La Pau, opt tinere fete spaniole veniseră la Mauléon, ca să caute de lucru, dar neputend găsi, plecară de aci ca să se întórcă in țera lor. Nenorocitele au fost surprinse de o furtună grozavă. Șase dintre ele au fost găsite sub zăpadă; celelalte doué n'au putut să fie găsite nici mórté. Cercetările urmază.

Miseria in Rusia. Asupra miseriei care domnește in Rusia, s'a dat in diferite diare descripțiuni, cari au ramas in cele mai multe casuri mai pe jos de realitate. O idee mai esactă, despre fómetea de care e bántuit imperiul vecin, își póte face cineva din scrisorile particulare venite din guvernamințele lovite de acest flagel. Asá in diarul «Vossische Zeitung» găsim ađi o scrisóre trimisă de femeia unui moșier din guvernamentul Samara către o prietenă a ei din Berlin. Iată câteva pasagii din această scrisóre. «Imi lipsesc vorbe pentru a

descrie miseria ce domnește aci; țăranii sînt condamnați să móră de fómă, mulți au murit deja. Până acuma aprovizionarea a fost reu organizată; s'au făcut abuzuri revoltătoare; multe persóne, cari aveau hambarele pline de gráne, au primit ajutore pe când nenorociții, cari nu puteau să dea bacșis starostelui, au fost lásați să móră de fómă. Despre miseria de aci nu ve puteți face idee, in Europa occidentală. Inchipește-ți ce să dîcă, a mánca de 2—3 ori pe sêptemána câte o bucată de pâne négră ca páméntul și incolo nimic! In guvernáméntul Smara țăranii au inceput să mánance șóreci. Cine a mai avut vite, le-a vëndut. Un cal se cumpêră acum cu 4—5 ruble, o vacă cu 6 ruble, un vițel cu 50 de copeice!»

Vegetarismul. Vegetarismul incolțește in diferitele părți ale Europei. In Englîtera, cu deosebire adeptii vegetarismului, forméză societăți puternice avênd diarele, curcirile și restaurantele lor. In Franca a apărut pe arena publicității o lucrare a doctorului Bonnejoy intitulată «vegetarismul» și regimul vegetarian rațional, dogmatism, historie, practică, cu o introduțiune a doctorului Dujardin-Beanmetz, membru al Academiei de medicină. De și viéta vegetariană nu este intrată încă in moravuri, totuș se face o mișcare in favórea regimului vegetarian față cu escesele crescânde ale alcoolismului, datorit abuzului cárnei in regimul alimentar. Șciința la rëndul ei ș-a dat cuvêntul, prescriind pe alcurea escesele regimului carnivor și trágênd de aci vederi igienice și prescripțiuni thrapeutice. Astfel, lucrările lui Pasteur, lui Bouchard și ale lui Armond Gautier făcêndu-ne să cunóscem toxinele secrete de microbi și pericolele auto-intoxicațiunilor intestinale, au făcut din regimul vegetarian una din bazele esențiale ale thrapeutice antiseptice. Unul din cei mari apêrători și propagatori ai vegetarismului este dr. Dujardin-Beanmetz, care și-a găsit chiar propria sa vindecare in regimul vegetarian. Curentul dar, făcut in favórea vegetarismului, tinde să modifice cu timpul multe pagini din higiena și din thrapeutica modernă.

Telefonul. Se șcie că nu de mult s'a aședat cablul care légă prin o linie telefonică Parisul de Londra. Acest telefon funcționéză fôrte bine și după cum se scrie, e vorba acum să se creeze și alte legături internaționale sperându-se a se ajunge la o rețea cât se va puté de complectă, europénă. Totuș, se pare că intre Franța și Germania nu se va mai puté stabili in curênd legătura telefonică. S'a pus acum câțiva ani un fir telefonic intre Veroiers și Aix-la-Chapelle, dar acéstă lucrare s'a intrerupt in urma unei opriți venite din Berlin. Un șef de birou postal óre-care primise din streinătate, pe cale telefonică, niște injurii pentru dênsul și pentru Germania și așă s'a hotărît a se intrerupe relațiile internaționale prin telefon. Diferite incercări făcute după acéstă grotéscă întêmplare, n'au isbutit. Germania nu mai vré.

SFATURI HIGIENICE.

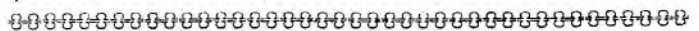
Contra influenței. Doctori mari francezi recomandă ca nu cumva să se ia, in contra influenței, «antipirină.» Acéstă substanță se credea, că pôte vindecá bóla; s'a constatat inse, că slábînd corpul, îl face mai slab față cu microbul. Vechiul léc băbesc e tot cel bun: Băi calde; primblare la aer curat; intrebuintarea ca bêtură a cognacului séu o rumului, chiar încaldîte. Ceaiul cu mult rum e iarăș fôrte bun.

Pisicile și difteria. De pisici se prinde fôrte lesne difteria și prin urmă aeeste animale pot să dea bóla așă cum o iau. Iată câteva esemple pe care le dá oficiul de higienă din Londra. O pisică, care erá in atingere cu un bâteaș mort de difterie, s'a imbolnăvit și dênsa. Fu ingrigită de patru fetițe și una din acestea luá bóla; s'au făcut cercetări și s'a constatat că infecțiunea venise dela acea pisică. In tr'un alt cas, cinci copii erau atinși de difterie; dênșii se jucau cu trei pisoii cari muriră unul după altul; li s'a făcut autopsie și s'a vêdut că bóla care-i omorise erá difteria. Un bâteaș și o fetișóră de 5 și de 8 ani, cari locuiau la țéră intr'o proprietate izolată, furé atinși amêndoi de difterie. Nici un alt cas nu se ivise prin impregiurimi. Muma își aduse aminte că, cu puțin mai inainte de inceperea bólei, pisica lor favorită își perduse glasul și fusese apucatá de o tuse răgușită insoțită de inăbușeli. Ceva mai mult, animalul își ducea mereu labele la gât ca și cum voia să-ș ia de acolo ceva supêrător. Pisica a murit și la autopsie s'a constatat că avuse difterie.

Laptele nu trebuie să-l bei repede și cu sorbituri mari, trebuie să-l bei incet, cu o linguriță mică, astfel încât să tréca mai mult de patru minute, până când să bea tot conținutul dintr'o cêscă. Laptele, indată ce intră in stomac, se brânzește, încât când cineva bea o cantitate mare, se brânzește intr'un volum mare și atunci accidele stomacului nu pot lucră decát numai pe suprafața lui din afară.

In perioadele de tranșiție a temperaturii dela cald la frig, e bine să ținem in casă o căldură moderată. Acéstă din causă că, făcênd prea multă căldură in casă și desprindêndu-se corpul cu dênsa, e espus cineva să recêscă, eșînd afară, chiar nefiind prea frig. La inceputul iernei, — dîce celebrul doctor englez Matheus, — e mai bine chiar ca, dîua, in vreme de lucru, să nu se facă foc in casă.

Picioare calde. Omul rêceșce cele mai de multe ori la picioare. E de prima necesitate, prin urmare, ca să aveți picioarele calde. Pentru acéstă nu trebuie nici odată să luați încălțăminte strîmte. Ghetele, când sînt prea potrivite pe picior, împiedică circulația sângelui, presând asupra tălpii piciorului și să ve feriți mai ales de umeđla.

Poșta redacțiunei.

Rostock. Pentru nr. acesta a întârziat. Dar sferșitul trebuie să-l ștergem, căci taie in politică.

Sibiu. Au sosit. După ce le vom ceti, vom respuunde indată in poșta redacțiunii.

Bohia. Una da, celelalte ba. Dar nu putem conservá manuscrisele, căci atunci ar trebui să ne inchi-

riăm un magazin.

Călindarul sêptemânei.

Diua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Dumin. lăsat.	de carne, Ev. dela Matei c, 25, gl. 2, a inv. 2.		res. ap.
Duminecă	9 S. Mart. Nichefor.	21 Elenora.	6 54 5 32
Luni	10 S. Mart. Haralambic.	22 Petru C.	6 51 5 34
Mărți	11 Mart. Vlăssic.	23 Serenus.	6 51 5 35
Mercuri	12 Par. Meletic.	24 Mathias.	6 49 5 57
Joi	13 Cuv. Martiniani.	25 Victorin.	6 47 5 39
Vineri	14 Cuv. Auxentie.	26 Gland. Goth.	6 45 5 40
Sâmbătă	15 Apost. Onisimu.	27 Alexandru,	6 43 5 41

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LANG IN ORADEA-MARE.